

Genesis 1:4

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:

And God saw the light that it was good, and God separated between the light and between the darkness.

Rashi

וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל - אף בזה אנו צריכים לדברי אגדה ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים והבדילו לצדיקים לעתיד לבא. ולפי פשוטו כך פרשהו ראהו כי טוב ואין נאה לו ולחשך שיהיו משתמשין בערבוביא, וקבע לזה תחומו ביום ולזה תחומו בלילה:

And God saw the light that it was good, and God separated - In this case too we require the words of the *aggada*: he discerned that it was improper for the wicked to use it, so he set it apart for the righteous in the future. According to *peshuto*, set it forth as follows: He saw it that it was good and unseemly for it to be confused with the darkness, so he fixed the boundary of the one in daytime, and the boundary of the other at night.

Hagigah 12a

אמר רבי אלעזר: אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון - אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנסתכל הקדוש ברוך הוא בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים - עמד וגנזו מהן, שנאמר וימנע מרשעים אורם. ולמי גנזו - לצדיקים לעתיד לבא שנאמר וירא אלהים את האור כי טוב, ואין טוב אלא צדיק, שנאמר אמרו צדיק כי טוב. כיון שראה אור שגנזו לצדיקים שמח, שנאמר אור צדיקים ישמח.

R. Eleazar said: By the light that God created on the first day one could see from one end of the world to the other. When God

foresaw the generation of the flood and the generation of the dispersion and saw that their actions were corrupt, He immediately hid it from them, as it is said, "Their light is withheld from the wicked" (Job 38:15). And for whom did He store it away? For the righteous in the future, as it is said, "And God saw the light that it was good"—"good" meaning only righteous, as it is said, "Say of the righteous that he is good" (Isa 3:10). When He saw the light that He had stored for the righteous, He rejoiced, as it is said, "He rejoices at the light of the righteous" (Prov 13:9).

Genesis Rabba 2:5

רבי אבהו אמר מתחלת ברייתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא במעשיהן של צדיקים ומעשיהן של רשעים, הדא הוא דכתיב: כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. והארץ היתה תהו ובהו, אלו מעשיהן של רשעים, ויאמר אלהים יהי אור, אלו מעשיהן של צדיקים, אבל איני יודע באיזה מהם חפץ, אם במעשה אלו אם במעשה אלו, כיון דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב, הוי במעשיהן של צדיקים חפץ, ואינו חפץ במעשיהן של רשעים.

R. Abahu said - from the beginning of the creation of the world the Holy One saw the actions of the righteous and the actions of the wicked. This is what is written: "For the Lord knows the way of the righteous..." (Psalm 1:6). "Now the earth was astonishingly empty..." (Genesis 1:2)—these are the actions of the wicked. "And God said, Let there be light..." (Genesis 1:3)—these are the actions of the righteous. But I don't know which one of them He desired, the actions of these or the actions of

those. Since it is written "And God saw the light that it was good..." (Genesis 1:4), it is the actions of the righteous He desires, and not the actions of the wicked.

Ramban

[He begins by quoting Rashi (above):]

[Then he cites Ibn Ezra:]

ורבי אברהם פירש: וירא – כמו: וראיתי אני, והיא במחשבת הלב. וטעם ויבדל – בקריאת השמות.

Rabbi Abraham [Ibn Ezra] explained, the word "saw" is like "I saw [that there is an advantage to wisdom over foolishness, like the advantage of light over darkness]" (Qoh 2:13). It refers to thought [rather than sight]. The meaning of "God separated" is with respect to the assigning of names [in v. 5].

ואין דברי שניהם נכונים: שאם כן, יראה באלו כענין המלכה ועצה חדשה, שיאמר כי אחרי שאמר אלהים: יהי אור, והיה אור, ראה אותו כי טוב הוא, ולכן הבדיל בינו ובין החשך, כענין באדם שלא ידע טיבו של דבר עד היותו.

But the words of both of them are incorrect. If it were so, it would seem as if there were a rethinking on God's part in the matter: after God said "let there be light" and there was light, he saw that it was good and therefore divided between it and the darkness, like someone who does not know what the quality of a thing is until it comes into being.

אבל הסדר במעשה בראשית, כי הוצאת הדברים אל הפועל יקרא אמירה: ויאמר יהי אור, ויאמר יהי רקיע, ויאמר תדשא הארץ. וקיומם יקרא ראייה, כענין: וראיתי אני דקהלת; וכן:

ותרא האשה כי טוב העץ למאכל. והוא כענין שאמרו: רואה אני את דברי אדמון, וכמוהו: ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שובה העיר בשלום וגו'. והענין, להורות כי עמידתם בחפצו, ואם יתפרד החפץ רגע מהם יהיו לאין.

But the arrangement of the work of creation is that bringing things into actuality is called "saying": He *said*, let there be light (v. 3); He *said*, let there be a firmament (v. 6); He *said*, let the earth sprout (v. 11). And their being in a state of fruition is called "seeing," as in Qohelet's "I *saw*" (Qoh 2:13) and similarly, "the woman *saw* that the tree was good to eat" (Gen 3:6). This is like what the sages said about "I *see* the words of Admon" (*Ketubbot* 29a),¹ and likewise, "And the king said to the priest Zadok, "Do you *see*?² You return to the safety of the city, etc." (2 Samuel 15:27). The idea is to teach that their permanence is by God's will. If that will were separated from them for a moment they would cease to exist.

וכאשר אמר בכל מעשה יום ויום: וירא אלהים כי טוב, ובשישי כאשר נשלם הכל: וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, כן אמר ביום הראשון בהויית האור: וירא אלהים כי טוב, שרצה בקיומו לעד. והוסיף בכאן את האור, שאלו אמר סתם: וירא אלהים כי טוב, היה חוזר על בריאת השמים והארץ, ולא גזר בהם עדיין הקיום, כי לא עמדו ככה, אבל מן החומר הנברא בראשון נעשה בשני רקיע, ובשלישי נפרדו המים והעפר ונעשית היבשה שקראה ארץ, ואז גזר בהם הקיום ואמר בהם: וירא אלהים כי טוב.

When Scripture says about the daily creative acts, "God *saw* that it was good," concluding on the sixth day, "God *saw* everything He had made and it was very good" (v. 31), so it said on the first day when light came into being, "God

¹ That is, I agree with Admon's words, or I consider Admon's words to be correct.

² JPS translates "understand"; Ramban seems to favor "agree, concur, consider correct."

saw that it was good,” meaning that He willed it into permanent existence. Scripture added the words “the light” [“God saw the light that it was good”] because if it had said simply, “God *saw* that it was good,” it might refer back to the creation of the heavens and the earth (v. 1). But God had not yet decreed that they be brought to fruition. They did not remain as they were, but from the matter created on the first day the firmament was made on the second. Then on the third, the water and land were separated and the dry land, called “earth,” was made. And then God decreed that they had come to fruition and Scripture said about them, “and God *saw* that it was good” (v. 10).

Netziv³

וירא אלהים וגו' – לא שלא ידע טרם היותו כי יהיה טוב כמו שראה אחר שנהיה, אלא בא גם בזה לעשות טבע שתהא ראייה טובה מהאמנה בדעת והבנה בדבר, עד שאמרו בשמות רבה (מו, א) שלא נתפעל משה רבינו בשעה שאמר הקב"ה שעשו ישראל עגל, כמו אח"כ שראה בעיניו, אע"ג שלא היה בגדר ספק אצלו גם עד שלא ראה, אבל כך הוא הטבע דמראה עינים פועל יותר מהלך נפש. וכאן הטביע המקום ברוך הוא במעשה בראשית שראה אח"כ שכך הוא.

God saw – It is not that God did not know prior to its existence that it would be good, as He saw after it had come into being. Rather, it is natural that actual seeing is preferable to belief based on knowledge and discernment of the matter. Thus the sages said in *Exodus Rabba* (46:1) that Moses refused to believe it when God told him that that Israel had made the calf. [He did not

³ Naftali Zvi Yehuda Berlin, b. Mir, Russia, 1816; d. Warsaw 1893; *Rosh yeshiva* in Volozhin, 1854-1892

break the tablets] until he had seen it with his own eyes. Although he did not harbor the slightest doubt prior to seeing it, it is natural that the actual sight is more effective than a wandering mind [cf. Qoh 6:9]. Here God asserted with respect to creation that he "saw" afterwards that it was just so.

את האור – ולא כתיב כמו בכל הפרשה "וירא אלהים כי טוב", משום שיש שתי משמעויות בלשון "כי טוב", א', כי טוב הדבר לתכלית הנרצה בו, אע"ג שעיקר התכלית אינו בא לתכלית טוב, מכל מקום לפי מה שנרצה מזה החפץ הוא טוב. ב', הוא טוב באמת. והנה בכל הבריאה יש כמה דברים שאינם טובים, כמו מיני מזיקים, אלא שראה הקב"ה דלתכלית הבריאה נצרך להיות כך ולא באופן אחר.

It is not written here as elsewhere in the section, "God saw that it was good," because the phrase "it was good" has two senses:

- (1) The thing is good for its intended purpose. Although the principal purpose may not yield a good result, this entity is good, nevertheless, in terms of what is intended from it.
- (2) It is truly good.

Now in all creation there are many things that are not good, like various pests, except that God saw that for the ultimate purpose of creation it had to be thus and no other way.

אבל אור הוא טוב בהחלט, עד שמכנים לכל דבר טוב ומועיל שהוא אור, כמו שנקרא גשם 'אור' כדאיתא בב"ר (כו,ז) כל אורה האמור באלהיהוא בגשם הכתוב מדבר, והיינו משום דמביא טוב לעולם (והרמב"ן ריש פרשת מקץ [להלן מא,א] נדחק בטעם הדבר), וכן מכונה כל הצלחה 'יום המאיר', והעדר הצלחה – 'חשכת לילה', עד שהמשיל המשורר (תהלים קכא,ו) ואמר "יומם השמש לא יכבה וירח בלילה", וביארנו להלן (כח,טו) דהכוונה על שעת הצלחה והעדרו. וזהו לשון המקרא כאן שראה המקום ברוך הוא דאור ביחוד הוא טוב.

But light is definitively good, to the extent that everything good and useful may be termed "light," as rain is called "light," for example, in *Genesis Rabba* (26:7): "Every time 'light' is mentioned in connection with Elihu,⁴ Scripture is referring to rain," and that is because it brings good to the world (cf. Ramban on Genesis 41:1). And so all success is termed "an illuminating day," and failure "darkness of night," such that the poet said figuratively, "By day the sun will not strike you, nor the moon by night" (Psalm 121:6). (We explained below [on Genesis 28:15] the significance with respect to the times of success and failure.)⁵ And this is the language of Scripture here, namely that God saw that light is particularly good.

---

⁴ See Job 36:30, 32; 37:3, 11.

⁵ Netziv explains that God's promise to "protect" Jacob wherever he goes and bring him back to the Land applies both to Jacob and to his descendants for the duration of his sojourn (= their Exile), in times of both wealth and poverty ("wherever you go" = "however you fare"). When they return to the Land, this protection will be removed and they will be judged according to their actions, possibly subject to exile once again.